

LLIBRES

66

Puixkin, poeta nacional rus

Josep Iborra

GALERIA

73

Castelló compta amb un nou espai d'art modern

Mario Reyes

OPINIO

11

Foto fixa

Pere Martí

13

La fatxenderia de l'euro

Albert Closas

15

Sense Gaires Aires Espanyols

Andreu Sotorra

16

El príncep de les nuus

Martí Domínguez

17

La punta de l'iceberg

Jordi Fortuny

18

L'estany d'Ivars...

Ramon Barnils

Sermons municipals

J. J. Pérez Benlloch

Antropologia

Pau Viciano

19

Dels Balcans al Caucas

Llibert Ferrí

L'UCK i la cagarel·la...

Xavier Vinader

82

El grial

Joan Francesc Mira

No repetir Dayton

Amb l'acceptació per part de Milošević i del Parlament serbi del pla de l'OTAN, la guerra a Kosovo arriba a la fi. Ara, però, s'acosta un moment encara més crucial, perquè un mal final pot significar el retorn a la violència en poc de temps. De fet, aquests dies són molts els qui han assenyalat els acords de Dayton —que van posar fi a la guerra de Bòsnia— com un mal exemple i en part com a causa de l'esclat de Kosovo.

El territori kosovès no es pot repartir en àrees d'influència, com es va fer amb Bòsnia. Posar una zona de Kosovo sota tutela de l'exèrcit rus crea enormes recels i pors entre els refugiats kosovesos. Coneixen la tradicional amistat entre russos i serbis, i alguns també recorden, de les anteriors postguerras, com van patir els croats que estaven en zones controlades per cascos blaus de l'exèrcit rus i ucraïnès.

Per si fóra poc, fa unes setmanes la guerrilla kosovesa de l'EAK va matar un ex-oficial rus enrolat a l'exèrcit iugoslau, i això encara ha ampliat més el recel i l'animadversió. Aquesta por faria que, en una suposada divisió, Kosovo quedara repartit en una zona russa amb població sèrbia i la resta amb població albano-kosovesa, cosa que a la llarga significaria la partició del país, com ha passat a Bòsnia.

Tampoc s'ha de tornar a caure en l'error de legitimar Milosevic i les seues actituds dictatorials. A Dayton se'l va convertir en l'únic líder possible d'una Sèrbia que encara no havia patit directament els efectes de la guerra. Ara, per molt que signe la capitulació, Milosevic té els dies comptats. Els serbis han passat un calvari a canvi de res i això li ho faran pagar. Però la comunitat inter-

nacional no s'ha de conformar amb això, ha de donar el màxim suport a l'oposició democràtica. I no només les ajudes econòmiques han d'anar vinculades a un canvi de govern, també s'ha de posar un èmfasi especial en la reconstrucció o construcció dels valors democràtics i el respecte als drets humans, de tots els humans, fins i tot els d'aquells que són considerats minories. A més dels casos kosovès i montenegrí, cal tenir en compte que al nord de Sèrbia hi ha una important comunitat hongaresa, i al sud-oest, entre Kosovo i Montenegro, una altra de musulmana. És molt important, doncs, reconstruir aquesta cultura democràtica, altrament tots els diners abocats per refer les infraestructures no hauran servit de res.

Per assolir amb èxit aquest objectiu és cabdal que l'ONU torne a prendre el lideratge del conflicte. Una pau duradora només pot ser avalada per la comunitat internacional, i especialment si ha estat fruit de la força militar d'una país o una organització regional. I de l'altra banda, les Nacions Unides han de recuperar la legitimitat davant els kosovesos. Aquests fins ara han vist en l'OTAN l'única organització en qui confiar, i això hauria de fer reflexionar a molts.

L'ONU ha de poder assegurar, més del que va fer a Dayton, que els refugiats kosovesos podran tornar a casa seua. Confiats, segurs i amb tots els drets garantits, també el d'expressar les seues idees polítiques. Encara que vagen més enllà de l'"autonomia substancial" dins Iugoslàvia que ja van acceptar a Rambouillet. Tancar els ulls davant d'això significa adobar el terreny per a un rebrot del conflicte. ■

“S’ha de posar un èmfasi especial en la construcció dels valors democràtics i del respecte als drets humans, de tots els humans, fins i tot els d’aquells que són considerats minories.”